

L'ÈTICA DEL BON GOVERN

COORDINADOR DEL GRUP: Joan Anton Gallego / Xavier Corbella
SUPORT: Joan M. Ferrer

Per parlar sobre què s'entén per ètica empresarial, vam proposar com a consideració prèvia pel debat:

L'èxit empresarial de les organitzacions sanitàries i socials es mesura avui de forma especial per la capacitat de reflexió i d'actuació amb principis ètics, assumits des del mateix òrgan de govern. Identifiquem bones pràctiques, revisant les funcions principals que ha d'assumir l'òrgan de govern per a un adequat retiment de comptes, com un dels elements principals per a garantir un major creixement organitzatiu i resultats d'excel·lència.

En la defensa del model sanitari català, volem des de La Unió sensibilitzar les organitzacions sanitàries i socials en la seva **orientació a un comportament i actuació ètics**, identificar i donar a conèixer les bones pràctiques ètiques dels òrgans de govern de les organitzacions. El grup de reflexió va tractar l'ètica del bon govern atenent a tres qüestions:

1. Com pot créixer l'actuació professional d'un òrgan de govern?
2. Quines funcions i responsabilitats ha d'assumir l'òrgan de govern?
3. Quines pràctiques evidencien un bon govern de l'organització?

1. VALORS COMPARTITS que haurien de regular l'activitat dels òrgans de govern, per tal que pugui créixer l'actuació professional d'aquests

Iniciàvem la reflexió assenyalant i debatent amb quins valors i principis mesurarem el nostre comportament en les organitzacions. Per considerar quins valors i principis ens són d'utilitat per a regular l'activitat dels òrgans de govern, vam partir de la provocació que suposa revisar alguns dels valors que imperen en la **societat actual** occidental i que aquesta està donant com a vàlids (el tracte de "tu" als pacients, la manca de respecte, la impuntualitat a les cites, retardar el pagament als proveïdors, amagar l'error, la superficialitat de les relacions, la immediatesa renyida amb la qualitat, mostrar les interioritats públicament...) i contrastar-los amb aquells que conformen la proposta de l'**ètica tradicional** (fer bé als altres, compartir, saber escoltar i acceptar les discrepàncies, parlar obertament, predicar amb l'exemple, no mentir i ser confiable, ...).

En el debat es van evidenciar alguns dels comportaments, més que valors, que avui dia s'estan donant com a vàlids, són acceptats o tolerats de forma generalitzada, com són:

1. Aparentar
2. Relativitzar
3. La queixa continua
4. No disculpar-se ni demanar perdó
5. Conducta egocèntrica
6. Manca de responsabilitat
7. Manca de respecte per l'altre
8. Els diners són l'únic important
9. Immediatesa i manca de reflexió

En contraposició a aquests comportaments, per tal que els òrgans de govern adoptin uns valors ètics, es va suggerir que, des de l'ètica tradicional, cal recuperar:

1. Predicar amb l'exemple
2. No mentir, ser fiable
3. Acceptar l'error per corregir-ho i aprendre
4. Autoexigència i disciplina
5. Compromís, fidelitat
6. Reconèixer la feina ben feta
7. Tolerància zero a la corrupció
8. Fer créixer les persones
9. Respecte a les condicions de treball

Finalment, d'entre tots els valors aportats en el debat, es van votar i prioritzar els sis següents:

- 1) **SOSTENIBILITAT (a llarg termini, perdurabilitat)**
- 2) **COHERÈNCIA**
- 3) **RESPONSABILITAT**
- 4) **TRANSPARÈNCIA/COMUNICACIÓ**
- 5) **CONFIANÇA**
- 6) **QUALITAT**

Es va comparar també aquesta prioritització amb els valors i comportaments expressats en el Codi de Pautes i Conductes de La Unió (que va ser aprovat l'any 2000) i es va observar que, en aquells que es refereixen als òrgans de govern, es dona coincidència amb els principis de **sostenibilitat social, coherència i objectivitat, transparència i rendició de comptes**.

2. FUNCIONS i RESPONSABILITATS que ha d'assumir un òrgan de govern per evidenciar un comportament ètic

Seguidament es van revisar quines són aquelles funcions i responsabilitats que haurien de ser assumides pels òrgans de govern amb la finalitat d'adoptar i seguir un comportament ètic en les organitzacions. Entre aquestes es van assenyalar principalment:

- Representa la propietat
- Nomina i avalua l'òrgan executiu
- Marca i dissenya l'estratègia

- Vetlla i desenvolupa missió, visió i valors
- Fa seguiment integral de la gestió i resultats
- Respecta la voluntat dels benefactors
- Comunica internament i externa
- Està atent a l'entorn
- Dóna *feed-back* a nivell informatiu intern i extern

3. BONES PRÀCTIQUES que poden identificar-se i evidenciar-se en l'actuació d'un òrgan de govern

En tercer lloc, vam explorar aquelles bones pràctiques que podíem identificar entre els participants que poden evidenciar una actuació ètica d'un òrgan de govern.

A efectes del debat, vam considerar 'Bona pràctica' aquella:

Actuació fonamentada en valors, que és considerada socialment i culturalment desitjable, en sintonia amb els criteris tècnics i ètics d'una organització, i que facilita obtenir resultats d'excel·lència percebuts com a tals per les persones que hi intervenen, i que volen mantenir en el temps.

Algunes de les bones pràctiques que van ser identificades i defensades van ser:

- **Retre comptes públicament.**- Cal retre comptes tant als professionals de les organitzacions com públicament a tots els *stakeholders* al menys anualment.
- **Vetllar pel no conflicte d'interessos dels membres.**- Garantir la competència i la independència de tots els membres de l'òrgan de govern i expressar explícitament la forma de resoldre i tractar el conflicte d'interessos.
- **Establir mecanismes d'auditoria global intern i extern.**- Per a exercitar la transparència, disposar d'una metodologia explícita per a fer auditoria interna, vetllant per una oportuna i judiciosa comunicació interna i externa.
- **Fer polítiques de proximitat cap a l'organització (pacients, professionals, equip gestor)** .- Donar acompanyament des de l'òrgan de govern a l'equip gestor, fent-se propers, per mostrar la seva confiança i facilitar les decisions, implicant-se en tot allò que cal fer i seguir per donar compliment a la missió, visió i valors organitzatius.
- **Seguir indicadors i un quadre de comandament estratègic.**- Dissenyar i dotar-se d'un quadre de comandament estratègic, que explori el grau d'acompliment de l'estratègia organitzativa, els resultats claus i les dificultats per la seva execució.
- **Avaluar el comportament ètic de l'organització.**- Incorporar com a punt de l'ordre del dia de cada reunió de l'òrgan de govern una revisió de l'actuació ètica de l'organització, i, de forma explícita, un cop a l'any avaluar la seva conducta ètica i el seus resultats en l'exercici dels seus valors.